Dosarul nr. 3-2697/2024
2-24050761-12-3-08052024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

24.04.2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Cezara-Valeria Rotaru

examinând în ședință publică, acțiunea de contencios administrativ, înaintată de către SA „Bucuria" împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoane terțe : Mocanu Victor, Veșca Rodica, Patraș Victor, cu privire la anularea parțială a actului administrativ,

a c o n s t a t a t :

La 08.05.2024, către SA „Bucuria", s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, solicitând :

- Anularea în parte a procesului-verbal nr.C-2021-PAV-93 din 30.07.2021;
- Dispunerea cercetării suplimentare a accidentului de muncă produs la 25.06.2021.

Potrivit fișei de repartizare, la 08.05.2024, cauza menționată a fost repartizată aleatoriu prin intermediul PIGD, judecătorului Roman Pascari.

Prin încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28.05.2024, a fost atras în proces în calitate de persoana terță Mocanu Victor (f.d.44-45).

Prin încheierea Vicepreședintei interimară a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 25.11.2024, cauza menționată a fost supusă redistribuirii, iar potrivit fișei de repartizare repetată, la 26.11.2024, a fost repartizată aleatoriu prin intermediul PIGD, judecătorului Igor Barbacaru (f.d.123, 124).

Prin încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 30.12.2024, a fost dispusă atragerea în proces în calitate de persoana terțe : Mocanu Victor, Veșca Rodica și Patraș Victor (f.d.125-126).

În fapt, reclamanta menționează că **la 01.04.2024 S.A. „Bucuria" a depus cererea prealabilă** în contestare cu nr. de ieșire 01-08/101 din 29.03.2024 (nr.intrare 1477) la Inspectoratul de stat al Muncii, prin care a solicitat cercetarea suplimentară la fața locului a accidentului de muncă, produs la data de 25.06.2021 (procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021). În urma examinării de către Inspectoratul de Stat al Muncii a cererii prealabile în contestare cu nr. de ieșire 01-08/101 din 29.03.2024 (nr.intrare 1477), **la data de 07.05.2024 nr.intrare 01-07/56 (nr.ieșire 1477 din 02.05.2024) a fost respinsă cererea prealabilă** în contestare depusă de către S.A. „Bucuria". Iar cu această decizie nu este de acord, și o consideră reclamanta neîntemeiată din următoarele considerente:

În fapt, la 25.06.2021 pe teritoriul S.A. „Bucuria” s-a produs un accident de muncă cu implicarea salariatului Mocanu Victor, fost angajat la S.A. „Bucuria”.

Accidentul dat a fost examinat de către inspectorul Inspectoratului de Stat al Muncii, dl Vasile Guja, prin perfectarea procesului-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021. Consideră că, cercetarea efectuată de către inspectorul Guja Vasile a accidentului de muncă grav care s-a produs la data de 25.06.2021, unde s-au admis cu multe abateri și încălcări ale normelor în vigoare, de procedură, și anume :

1. Locul producerii accidentului reprezintă un loc pe teritoriul adiacent al întreprinderii reclamantei, Hala de producere nr.1, în sectorul de producere „Varia”. Astfel, sarcina de muncă privind instalarea suporturilor pentru țevi la linia apă caldă și rece pentru Hala de producere nr.1, situată în drum la intrare pe teritoriul adiacent al fabricii, a fost dată brigadirului Eremia Gheorghe de către maistrul STE Veșca Rodica. Ulterior, brigadirul Eremia Gheorghe a repartizat efectuarea lucrărilor menționate supra lăcătușilor Șarcanean Vitalie, Roșior Evsei și Mocanu Victor. Din conținutul procesului verbal lipsește faptul că asemenea lucrări ar fi fost solicitate de șeful halei de producere dl Patraș V, iar cet. Mocanu Victor nu avea tangență în vederea efectuării a careva lucrări la sectorul „Varia”. Este de menționat că în procesul verbal suplimentar lipsește faptul că, lucrările care au fost organizate la data de 25.06.2021 privind instalarea suporturilor pentru țevi la linia apă caldă și rece pentru Hala de producere nr.1, urmau să fie efectuate în afara secției de producere nr.1, teritoriul adiacent, de fapt în afara teritoriului întreprinderii. Totodată, de către șeful halei de producere nr.1, dl Patraș V. nu au fost solicitate careva lucrări în interiorul secției date. Iar, șeful halei de producere nr.1, dl Patraș V. nici nu era la curent și nu a fost informat despre desfășurarea lucrărilor respective, planificate. Potrivit art.21 Codul administrativ:(1) Autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. (2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

2. În perioada cercetării accidentului de muncă suferit de către dl Mocanu Victor (perioada 29.06.2021-30.07.2021), dlui Patraș Victor i-a fost acordat concediu de odihnă anual conform programării stabilite (08.07.2021 - 08.08.2021), copia ordinului se anexează. Astfel, ultimul fiind lipsit de dreptul de a participa, a da explicații pe marginea evenimentului produs la data de 25.06.2021. Ca urmare, inspectorul trebuia să citeze persoanele implicate, conform procedurii stabilite, pentru a fi elucidate pe deplin toate circumstanțele de fapt și de drept. Mai mult ca atât, inspectorul a făcut mențiune evazivă precum că „șeful secției de producere Patraș Victor a refuzat să dea declarații” ceea ce nu corespunde adevărului și sunt neîntemeiate, deoarece lipsesc probele corespunzătoare (act de constatare, proces-verbal, scrisori recomandate cu aviz de recepție ș.a.). Potrivit art.13 Hot.Guv. nr.1361 din 22.12.2005, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, prevede că „Scopul cercetării accidentelor de muncă constă în clasificarea lor, determinarea circumstanțelor, cauzelor și încălcărilor actelor normative și a altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaților, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative. Iar, potrivit art.17. „persoanele desemnate să cerceteze accidentele au dreptul să pună întrebări și să ia declarații de la orice persoană cu funcții de răspundere”. La materialul dosarului respectiv lipsesc probe sau înscrisuri care să demonstreze că dl Victor Patraș a fost audiat sau luate careva declarații. Iar, într-un final, inspectorul emite decizie prin care se stabilește vinovăția dlui Patraș Victor de producerea accidentului de muncă dat. În așa mod, reiese că, din vina dlui Patraș Victor, dl Mocanu Victor a suferit traumă la mâna dreaptă. Consideră o acuzație gravă și neîntemeiată față de dl Patraș Victor, din partea unui reprezentant al unei autorități publice abilitate.

Prin urmare, odată cu emiterea procesului-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, inspectorul Guja Vasile nu și-a îndeplinit atribuțiile de cercetare pe deplin și a îngrădit dreptul persoanei la depunerea

declarației la apărare și la libera opinie, inclusiv, dreptul de a depune probele necesare. În acest fel, a fost admisă încălcarea prevederilor Constituției R.M. și anume atât a art.16. Egalitatea care prevede: (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, cât și a art.26. Dreptul la apărare, care prevede: (1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Potrivit prevederilor art.30 lit.e) al Regulamentului....„cercetarea accidentelor se va finaliza cu întocmirea dosarului de cercetare care va cuprinde: declarațiile persoanelor care au obligația să asigure măsurile de protecție a muncii la locul de muncă unde s-a produs accidentul" fapt care în cazul dat lipsește.

Nu s-a ținut cont de faptul că, maistrul STE, Veșca Rodica îndeplinea temporar obligațiile șefului Secției termo energetice, (în perioada 14.06.2021 - 30.06.2021, ordinul se anexează). Totodată în p.8 al procesului verbal alin.2 se menționează că, maistrul STE, Veșca Rodica a îndeplinit insuficient controlul executării lucrărilor de către muncitorii din subordinea STE, ceea ce nu corespunde realității și este o interpretare vădit eronată. Sarcina de lucru primită la data de 25.06.2021 și repartizată brigăzii (Șarcanean Vitalie, Roșior Evsei și Mocanu Victor) a fost transmisă de către brigadirul Eremia Gh. în așa mod maistrul STE Veșca Rodica nu avea de unde să cunoască pe moment sau să îl supravegheze în mod constant pe dl Mocanu V., deoarece dânsa trebuia să îndeplinească temporar obligațiunile șefului STE. Suplimentar menționează reclamanta că, zilnic sarcinile de lucru sunt distribuite la ora 8.00, iar accidentul de muncă din data de 25.06.2021, s-a produs deja după ora 09.00.

Totodată, în momentul cercetării, de către inspectorul Guja V., nu a luat pe deplin în calcul faptul că Mocanu Victor la momentul producerii accidentului era în stare de ebrietate gravă în sânge (1.17 g/l alcool etilic) și că din propria inițiativă a încălcat normele de securitate și sănătate în muncă, care anterior i-au fost aduse la cunoștință sub semnătură.

3. Generalizând cele mai sus descrise, consideră că producerea accidentului de muncă din data de 25.06.2021 se datorează vinovăției cet. Mocanu Victor care și-a permis să se afle la locul de muncă în stare de ebrietate gravă „fără a-și da seama de pericol, expunându-și în pericol propria persoană", fapt menționat în procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă, întocmit de către Inspectoratul de Stat al Muncii la 30.07.2021. Dânsul a încălcat normele stabilite de pct.1.8 și p.45 a Instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă, punându-și atât viața personală în pericol, cât și a celor din jur.

Plus la aceasta, la locul producerii accidentului în Hala 1 era amplasată plasă de protecție la șura de ventilare atât la interior cât și la exterior. Iar, în pozele de la dosar se vede vizibil că plasa de protecție la exterior este găurită. În așa mod obligația inspectorului era ca să cerceteze minuțios de unde a apărut acea gaură și dacă este prima dată când se admite de către victimă astfel de conectări nelegitime și periculoase pentru viața si sănătatea persoanelor implicate direct. În pozele de la dosar mai este arătată și poza întrerupătorului de la ventilator, dar despre aceasta la fel inspectorul Guja Vasile nu a dorit să cerceteze obiectiv și corect, iar din procesul verbal de cercetare lipsește locul de concretizare a prizei electrice în cel mai apropiat loc unde urmau să fie efectuate lucrările sau sarcinile de muncă. Prin urmare, inspectorul nu a ținut cont, ca aparatul de ventilare putea fi deconectat de la întrerupătorul care era amplasat chiar în apropierea aparatului dat.

Totodată, lucrul care urma să fie efectuat de cet. Mocanu Victor, în calitate de lăcătuș instalator tehnică sanitară, era prevăzut în afara secției de producere nr. 1, și nu era necesar să se deplaseze fără învoire pe teritoriul secției de producere nr.1, al cărei conducător era dl Patraș Victor. Conform prevederilor art.20 al Codului Civil al RM, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta

sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței. În alin.4, art.20, Codul Civil al RM, se menționează că, fapta este săvârșită din culpă gravă dacă persoana a savârșit-o cu o profundă lipsă de prudență de care, în împrejurările cazului, era evident că trebuia să dea dovadă. Aici iarăși constată cu vehemență faptul că, inspectorul nu a ținut cont persoanele cu care muncea cet. Mocanu Victor dacă au identificat locul de conectare la energia electrică. Din conținutul procesului verbal lipsesc asemenea declarații, dovezi sau întrebări care trebuiau elucidate pe deplin de inspectorul în cauză.

După finisarea concediului medical, la data de 21.12.2021, a revenit la locul de muncă, în calitate de lăcătuș-instalator tehnică sanitară cat.5 în serviciul tehnico-sanitar, unde a fost posibil să își îndeplinească funcțiile stabilite. În acest context, activitatea cet. Mocanu Victor în cadrul S.A. „Bucuria" a fost întreruptă ca urmare a încălcării lui atât a normelor interne ale întreprinderii cât și a legislației în vigoare. Prin urmare, la data de 26.05.2023, S.A. „BUCURIA", respectând prevederile legislației în vigoare, a emis ordinul nr.130 privind aplicarea sancțiunii disciplinare cu desfacerea contractului individual de muncă în baza art.86 CMM lit.i) prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art. 76 lit.k).

Potrivit art.31[1] al Hotărârii Guvernului nr.1361 din 22.12.2005, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă"...dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanțe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului va dispune o cercetare noua sau suplimentară a accidentului în cauză".

În drept, potrivit art. 162 și art. 167 alin.3 Cod Administrativ al RM „autoritatea publică emitentă soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Dar răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii a fost recepționat la data de 07.05.2024, cu admiterea abaterilor de la prevederile legale.

În conformitate cu prevederile art.143, art.147 Cod administrativ, actul administrativ poate fi revocat sau anulat chiar și după ce a devenit incontestabil, inclusiv cu reluarea procedurii. Și anume, la cererea persoanei afectate, autoritatea publică trebuie să decidă în privința anulării unui act administrativ individual incontestabil stabilit de art. 170 Cod administrativ alin.(l) lit.b) „există probe noi care ar fi dus la o decizie mai avantajoasă pentru persoana afectată". Iar, în baza prevederilor art.251 „Procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă întocmit de către comisia unității se anulează la cercetarea repetată a evenimentului de către Inspectoratul de Stat al Muncii", și art.311 menționează că, „Dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanțe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză", al Hot.Guv. nr.1361 din 22.12.2005, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă. Dar probele anexate le consideră de o importanță majoră și relevante pentru ca autoritatea emitentă să dispună cercetarea suplimentară a accidentului de muncă respectiv.

Conform art.118 Cod Administrativ, alin.(l) Motivarea actului administrativ este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. În alin.2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde, lit.c) în cazul actelor administrative defavorabile - descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc, alin 3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Potrivit principiilor

procedurii administrative indicate în art.21, art.24, art.28-43 Cod Administrativ, autoritatea publică competentă nu poate dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor, decât în cazurile prevăzute de lege. Iar conform art.32 Cod Administrativ, (l)procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. 2) În condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate".

La momentul actual la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, la judecătorul Veaceslav Cernealev, se află pe rol dosarul penal nr. 1-21177966-12-1-02122021 intentat față de Patraș Victor șef secția de producere nr.1, la S.A. „Bucuria" , cu privire la infracțiunea prevăzută de art. 183 alin.1 Cod Penal, (1) încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave. Dosarul penal a fost intentat de către Procuratura mun.Chișinău, în urma producerii accidentului de muncă la data de 25.06.2021, la S.A. „Bucuria", cu implicarea cet.Mocanu Victor. Iar, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru se află pe rol acțiune civilă (dosar nr. 2-24011368-12-2-29012024) înaintată de cet.Victor Mocanu către S.A. „Bucuria" cu următoarele cerințe privind : 1. constatarea vinovăției civil delictuale a S.A. „BUCURIA", în producerea accidentului de muncă din 25.06.2021; 2. încasarea de la S.A. „BUCURIA" în beneficiul lui Mocanu Victor suma de 43580 lei, cu titlu de indemnizație unică în legătură cu pierderea capacității de muncă în urma accidentului de muncă produs la data de 25.06.2021; 3. încasarea de la S.A. „BUCURIA" în beneficiul lui Mocanu Victor suma de 699,99 lei lunar, începând cu data de 27.05.2023 și până la schimbarea situației - cu titlu de compensație viageră pentru venitul ratat în urma producerii accidentului de muncă produs la data de 25.06.2021; 4. încasarea de la S.A. „BUCURIA" în beneficiul lui Mocanu Victor, suma de 150 000 lei - cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma accidentului de muncă produs la data de 25.06.2021.

Reieșind din conținutul procesului-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, se poate concluziona ca la elaborarea și cercetarea accidentului de muncă au fost admise grave încălcări de procedură inclusiv a normelor expuse mai sus, de către inspectorul Guja Vasile. Iar executarea acestuia ar permite grave încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor indicate în acest act administrativ defavorabil, iar încasarea prejudiciilor materiale ar putea afecta grav angajatorul pe măsură ce reîntoarcerea executării putea duce la cauzarea unor prejudicii ireparabile.

Potrivit celor expuse mai sus, conform art.art.36, art.39, art.167, art.170, art.189, art.191, art.206 a), b), art.211, art.214, Cod Administrativ nr.116 din 19.07.2018, art.13, art.17, art.25l, art.311 Hot.Guv. nr.1361 din 22.12.2005, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, Legea 186 din 10.07.2008 securității și sănătății în muncă, solicită reclamanta admiterea acțiunii.

La 17.06.2024 și 02.07.2024 reclamanta a înaintat cereri de concretizare a pretențiilor prin care a indicat în calitate de persoane terțe pe Mocanu Victor, Patras Victor și Vești Rodica (f.d.57-62, 69-71. Astfel, potrivit ultimei cereri de concretizare, din 02.07.2024 reclamanta solicită :

- Dispunerea reluării procesului administrativ cu obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să efectueze cercetarea suplimentară a accidentului de muncă produs la data de 25.06.2021;

- Anularea în parte a procesului-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, în partea punctului 8 alin.2) și alin.3) în privința maistrului STE Vești Rodica și Patraș Victor șef secția de producere nr. 1, angajați la S.A. „Bucuria";

- Anularea actului administrativ defavorabil nr.1477 din 02.05.2024 (f.d.69-71).

Pârâtul – Inspectoratul de Stat al Muncii, la 29.07.2024 a prezentat prin intermediul Secției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), referința asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată (f. d. 83-85).

Persoana terță Mocanu Victor, reprezentat de către avocatul Nemerenco Veaceslav, a prezentat prin intermediul Secției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), referința prin care a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.d) și g) Cod administrativ.

În ședința de judecată de examinare și soluționare în fond a acțiunii, reprezentantul reclamantei S.A. „Bucuria" - Tapalaga Viorica, a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta, inclusiv cererea de concretizare a cerințelor.

Reprezentantul persoanei terțe Mocanu Victor - avocatul Veaceslav Nemerenco, nu a recunoscut acțiunea înaintată de reclamantă și a solicitat declararea acesteia ca inadmisibilă.

Persoanele terțe Veșca Rodica și Patraș Victor, au solicitat admiterea acțiunii înaintată de reclamanta S.A. „Bucuria".

Reprezentantul pârâtului Inspectoratul de Stat al Muncii, și persoana terță Mocanu Victor, în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal, instanța în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile participanților, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 20 Cod Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art.21 Cod Administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Conform art.22 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.93 Cod Administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Conform art.219 Cod Administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art.220 Cod Administrativ, (1) Obţinerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87–93.

Materialele cauzei denotă că, la data de 25.06.2021 s-a produs un accident de muncă grav, suferit de Mocanu Victor, ce deținea funcția de lăcătuș instalator tehnica sanitară la S.A. „Bucuria".

Accidentul de muncă grav suferit de către Mocanu Victor, a fost cercetat de către Inspectoratul de Stat al Muncii şi la 30.07.2021 a fost întocmit procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă grav nr. C-2021-PVA-93, iar la pct. 8 din procesul-verbal s-au indicat persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniu muncii și anume: Mocanu Victor, lăcătuș instalator tehnica sanitară; Veșca Rodica-maistru secția termoenergetică; Patraș V-șef secție de producere nr.1 (f.d.18-20).

Procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă grav nr. C-2021-PVA-93, constituie în sine act administrativ individual defavorabil pentru reclamanta S.A. „Bucuria" – în partea pct.8 sbpct.2) și 3).

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, reclamanta S.A. „Bucuria", revendică un drept subiectiv vătămat şi repercusiunile negative generate de actul administrativ individual defavorabil contestat.

Conform art. 206 al Codului administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Potrivit prevederilor art.208 din Codul administrativ, (1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

(2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deşi termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acţiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terţ.

În conformitate cu art.209 al Codului administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

(2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în

contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

În context, se reține că la 01.04.2024, S.A. „Bucuria” a înaintat la Inspectoratul de Stat al Muncii cerere prealabilă prin care a solicitat efectuarea unei cercetări suplimentare la fața locului, a accidentului de muncă produs la 25.06.2021, în urma căruia a fost întocmit procesul verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021 (f.d.10-12).

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă nr.1477 din 02.05.2024, Inspectoratul de Stat al Muncii a examinat cererea prealabilă și examinând informația descrisă în cerere prealabilă, nu desprinde aspecte care ar indica asupra unor erori admise în cadrul cercetării sau asupra unor circumstanțe circumstanțe noi nereflectate în proces, din care motive Inspectoratul de Stat al Muncii a conchis că nu este temei pentru a dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză (f.d.17).

În context, studiind excepția inadmisibilității acțiunii invocată de reprezentantul terțului Mocanu Victor, întemeiată pe prevederile art. 207 alin. (2) lit. d) și g) Cod administrativ, instanța o apreciază ca fiind neîntemeiată, din următoarele considerente.

În speță, procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021 constituie un act administrativ individual. Deși cererea prealabilă formulată de S.A. „Bucuria” la 01.04.2024 a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege, Inspectoratul de Stat al Muncii nu a respins-o ca tardivă, ci a examinat-o în fond și, prin decizia nr. 1477 din 02.05.2024, a analizat argumentele invocate de petentă, constatând că nu există temei pentru dispunerea unei cercetări noi sau suplimentare.

Potrivit art. 208 alin. (2) Cod administrativ, dacă autoritatea publică competentă decide asupra cererii prealabile, deși termenul pentru depunerea acesteia nu a fost respectat, acțiunea în contencios administrativ este admisibilă. Această normă consacră principiul potrivit căruia autoritatea publică poate renunța la invocarea tardivității, iar examinarea pe fond a cererii prealabile deschide accesul persoanei la controlul judecătoresc.

Totodată, art. 209 alin. (2) Cod administrativ stabilește că, în această ipoteză, termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ curge de la comunicarea deciziei emise în procedura prealabilă. În cauza dedusă judecății, reclamanta a sesizat instanța după emiterea deciziei nr. 1477 din 02.05.2024, astfel încât acțiunea este introdusă în condițiile prevăzute de lege.

Instanța reține că excepția prevăzută în teza finală a art. 208 alin. (2) Cod administrativ, invocată de reprezentantul terțului Mocanu Victor, potrivit căreia această regulă nu se aplică atunci când prin actul administrativ individual este favorizat un terț, nu este incidentă în prezenta cauză.

Or, Procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă din 30.07.2021 nu conferă lui Mocanu Victor un drept subiectiv, un avantaj juridic sau un beneficiu individual, ci stabilește împrejurările producerii accidentului și constată inclusiv încălcări ale normelor de securitate și sănătate în muncă imputabile chiar acestuia, alături de alte persoane responsabile din cadrul angajatorului. Așadar, prin actul administrativ contestat, Mocanu Victor nu este „favorizat”, în sensul art. 208 alin. (2) Cod administrativ, ci dimpotrivă, este identificat printre persoanele care au încălcat prevederile legislației în domeniul securității și sănătății în muncă.

Faptul că ulterior Mocanu Victor a inițiat o acțiune civilă privind încasarea indemnizațiilor ca urmare a accidentului de muncă nu schimbă natura juridică a procesului-verbal și nici nu îl transformă într-un act administrativ favorabil acestuia. Eventualul interes procesual pe care acesta îl are în menținerea constatărilor din procesul-verbal derivă din utilizarea actului ca mijloc de probă într-un alt litigiu, iar nu din faptul că actul administrativ i-ar conferi prin el însuși un drept sau un beneficiu juridic.

În aceste condiții, nu sunt incidente motivele de inadmisibilitate prevăzute de art. 207 alin. (2) lit. d) și g) Cod administrativ, iar excepția de inadmisibilitate invocată de reprezentantul terțului Mocanu Victor, urmează a fi respinsă.

În privința temeiniciei acțiunilor în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Partea relevantă a art. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prevede că, dreptul la viaţă al oricărei persoane este protejat prin lege.

Obligaţiile pozitive a statului presupun instituirea unui cadru de reglementare care impun instituțiilor medicale adoptarea de măsuri care să asigure protecţia vieţilor oamenilor şi obligaţia de a institui un sistem judiciar eficient şi independent care să permită stabilirea cauzei decesului unei persoane care se află în răspunderea specialiştilor, atât a celor care îşi desfăşoară activitatea în sectorul public, cât şi a celor din structurile private şi, dacă este cazul, să îi oblige pe aceştia să răspundă pentru actele lor (Calvelli şi Ciglio împotriva Italiei, pct. 49).

Instanța notează că, în cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv.

Dispoziția art. 6 § 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației" (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) (Georgiadis împotriva Greciei, pct. 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), pct. 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106)

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă/contencios administrativ depinde, în primul rând, de existența unei contestații. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. Cu toate acestea, art. 6 nu se aplică unei proceduri necontencioase și unilaterale, rezervată doar cazurilor în care lipsește un litigiu privind drepturi, deci fără interese contradictorii aflate în joc. (Alaverdyan împotriva Armeniei, pct. 35)

Potrivit art. 16, alin. (1) şi (2) din Constituţia Republicii Moldova, respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toţi cetăţenii Republicii Moldova sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine socială.

Instanța remarcă că, un mediu de lucru sănătos, dar, şi mai important, un mediu de lucru sigur a fost întotdeauna atât un factor de care depinde calitatea vieţii fiecărei persoane, cât şi o preocupare pentru orice societate dezvoltată. Accidentele mortale sau grave la locul de muncă nu afectează doar victimele în sine, ci au un impact major şi asupra familiilor lor. Cea mai importantă resursă a unei întreprinderi o constituie forţa sa de muncă. Pentru orice activitate, indiferent de dimensiunea acesteia, scopul final trebuie să fie prevenirea accidentelor şi a îmbolnăvirilor ca parte integrantă a unei abordări manageriale eficiente în măsură să evite costurile mari generate de accidente şi îmbolnăviri și să asigure îmbunătățirea productivității muncii.

Protecţia muncii reprezintă un sistem de măsuri şi mijloace social-economice, organizatorice, tehnice, curative şi profilactice, care acţionează în baza actelor legislative şi a altor acte normative şi care asigură securitatea angajatului, păstrarea sănătăţii şi menţinerea capacităţii lui de lucru în procesul muncii.

Potrivit legislației naționale în vigoare, angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor, să ia măsurile necesare pentru asigurarea securității și sănătății la locul de muncă, pe baza unor principii generale de prevenire: evitarea riscurilor, evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate, combaterea riscurilor la sursă, adaptarea muncii la om, adaptarea la progresul tehnic, dezvoltarea unei politici de prevenire care să includă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă.

Dreptul la protecţia muncii este garantat prin dispoziţiile Constituţiei Republicii Moldova, or, potrivit art. 43 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, salariaţii au dreptul la protecţia muncii.

Instanța notează că, unul din principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă şi a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, reglementat la art. 5, lit. d) din Codul muncii, rezidă în asigurarea dreptului fiecărui salariat la condiţii echitabile de muncă, inclusiv la condiţii de muncă care corespund cerinţelor securităţii şi sănătăţii în muncă...].

Conform art. 222 lit. f) din Codul muncii, una din direcţiile principale ale politicii de stat în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă este cercetarea şi evidenţa accidentelor de muncă şi a bolilor profesionale.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 186 din 10 iulie 2008 securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacția legii nr.191 din 19.11.2020, în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), *angajator* – orice persoană fizică sau juridică care este titularul unui raport de muncă cu lucrătorul şi care poartă răspundere pentru unitatea respectivă; *lucrător* – orice persoană încadrată în muncă, în condiţiile legii, de către un angajator, inclusiv stagiarii şi ucenicii; *pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională* – sursă a unei posibile leziuni sau afectări a sănătăţii lucrătorului la locul de muncă; *prevenire* – ansamblu de dispoziţii sau măsuri, adoptate ori planificate la toate etapele de lucru din unitate, pentru a preveni sau a reduce riscurile profesionale; *reprezentant al lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă* – orice persoană aleasă, selectată sau desemnată de lucrători pentru a-i reprezenta în problemele referitoare la securitatea şi sănătatea lor la locul de muncă, denumită în continuare reprezentant al lucrătorilor*; securitate şi sănătate în muncă* – ansamblu de activităţi având ca scop asigurarea celor mai bune condiţii de lucru, apărarea vieţii, sănătăţii, integrităţii fizice şi psihice a lucrătorilor;

În conformitate cu prevederile art. 4 din din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, politica Statului în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă se elaborează şi se reexaminează cu consultarea patronatelor şi sindicatelor, ţinându-se cont de reglementările internaţionale.

Art. 5 din din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, (în redacția legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă) stabileşte politica statului în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă include următoarele sfere de acţiune, în măsura în care ele afectează securitatea şi sănătatea lucrătorilor, mediul de lucru:

a) conceperea, încercarea, alegerea, înlocuirea, instalarea, amenajarea, utilizarea şi întreţinerea componentelor materiale ale muncii (locurile de muncă, mediul de lucru, uneltele, maşinile şi materialele, substanţele şi agenţii chimici, fizici şi biologici, procedeele de lucru);

b) legăturile care există între componentele materiale ale muncii şi persoanele care execută sau supervizează munca, precum şi adaptarea maşinilor, materialelor, timpului de muncă, organizării muncii şi procedeelor de lucru la capacităţile fizice şi mintale ale lucrătorilor;

c) instruirea, inclusiv instruirea periodică, calificarea şi motivaţia lucrătorilor care participă, cu un titlu sau altul, la atingerea nivelurilor suficiente de securitate şi sănătate în muncă;

d) comunicarea şi cooperarea în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă la toate nivelurile, de la nivelul grupului de lucru, nivelul unităţii şi pînă la nivelul naţional.

Conform art. 9 alin. (1) și (3) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacția legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), Angajatorul este obligat să asigure securitatea şi sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce ţin de activitatea desfăşurată. Obligaţiile lucrătorilor în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă nu aduc atingere principiului responsabilităţii angajatorului.

În acord cu art. 10 alin. (1) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacția legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), (1) În cadrul responsabilităţilor sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecţia securităţii şi sănătăţii lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării şi instruirii, precum şi pentru asigurarea organizării şi a mijloacelor necesare.

(2) Angajatorul este obligat să vegheze la adaptarea măsurilor prevăzute la alin.(1), ţinînd seama de schimbarea împrejurărilor, cu scopul de a ameliora situaţia existentă.

(3) Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) şi (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire:

a) evitarea riscurilor profesionale;

b) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate;

c) combaterea riscurilor profesionale la sursă;

d) adaptarea locului de muncă în funcţie de necesităţile persoanei, inclusiv ale persoanelor cu dizabilităţi, în special în ceea ce priveşte adaptarea rezonabilă a locului de muncă, alegerea echipamentelor de lucru, a metodelor de producţie şi de lucru, în vederea atenuării muncii monotone şi a muncii normate şi reducerii efectelor acestora asupra sănătăţii;

e) adaptarea la progresul tehnic;

f) înlocuirea aspectelor periculoase prin aspecte nepericuloase sau mai puţin periculoase;

g) dezvoltarea unei politici de prevenire ample şi coerente, care să includă tehnologia, organizarea muncii, condiţiile de muncă, relaţiile sociale şi influenţa factorilor legaţi de mediul de lucru;

h) acordarea priorităţii măsurilor de protecţie colectivă faţă de măsurile de protecţie individuală, cu excepţia cazurilor cînd acestea se referă la persoanele cu dizabilităţi;

i) asigurarea lucrătorilor cu instrucţiunile corespunzătoare privind securitatea şi sănătatea în muncă;

j) furnizarea de noi tehnologii şi dispozitive de asistenţă, de instrumente şi echipamente care să permită persoanelor cu dizabilităţi menţinerea locului de muncă;

k) crearea şi menţinerea unor condiţii igienice pentru viaţă şi muncă;

l) propagarea odihnei active în rîndul salariaţilor.

(4) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziţii ale prezentei legi şi ţinînd seama de natura activităţilor din unitate, angajatorul este obligat:

a) să evalueze riscurile profesionale, în special la alegerea echipamentelor de lucru, a substanţelor sau a preparatelor chimice utilizate, precum şi la amenajarea locurilor de muncă;

b) să asigure, ulterior evaluării prevăzute la lit.a) şi în funcţie de necesităţi, aplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire, precum şi a metodelor de producţie şi de lucru care să ducă la îmbunătăţirea nivelului securităţii şi al protecţiei sănătăţii lucrătorilor şi să fie integrate în toate activităţile unităţii respective şi la toate nivelurile ierarhice;

c) să ia în considerare capacitatea lucrătorilor în ceea ce priveşte sănătatea şi securitatea acestora ori de cîte ori le încredinţează o sarcină;

d) să se asigure că planificarea şi introducerea de noi tehnologii fac obiectul consultării lucrătorilor şi/sau a reprezentanţilor lor în ceea ce priveşte consecinţele alegerii echipamentului, condiţiilor de lucru şi mediului de lucru asupra securităţii şi sănătăţii lucrătorilor;

e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav şi specific să poată avea acces numai salariaţii care au primit instrucţiuni adecvate privind securitatea şi sănătatea în muncă.

În conformitate cu artt.11 alin.(1) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacţia legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), Fără a aduce atingere obligaţiilor prevăzute la art.9 şi 10, angajatorul desemnează unul sau mai mulţi lucrători care să se ocupe de activităţile de protecţie şi prevenire a riscurilor profesionale în unitate. (2) Lucrătorii desemnaţi nu trebuie să fie dezavantajaţi ca urmare a desfăşurării activităţilor de protecţie şi prevenire a riscurilor profesionale. (3) Lucrătorii desemnaţi trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-şi putea îndeplini obligaţiile ce rezultă din prezenta lege.

Potrivit art.17 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacţia legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), (1) Angajatorul trebuie să asigure condiţii pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică şi practică în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă, în special sub formă de informaţii, instrucţiuni şi/sau lecţii:

a) la angajare, care include instruirea introductiv-generală şi instruirea la locul de muncă;

b) în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării;

c) la introducerea unui nou echipament de lucru sau la modificarea echipamentului de lucru existent;

d) la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru;

e) la executarea unor lucrări speciale.

(2) Instruirea lucrătorilor în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă trebuie să fie:

a) adaptată în funcţie de evoluţia riscurilor profesionale sau de apariţia unor riscuri noi;

b) periodică şi pe măsura necesităţii.

(3) Instruirea periodică a muncitorilor se va efectua la intervale ce nu vor depăşi 6 luni.

(4) Angajatorul se va asigura că lucrătorii unităţilor din exterior, care desfăşoară activităţi în unitatea sa, sînt instruiţi adecvat în ce priveşte riscurile profesionale pe durata desfăşurării activităţilor în această unitate.

(5) Reprezentanţii lucrătorilor au dreptul la o instruire corespunzătoare.

Potrivit art. 19 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacţia legii în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă), (1) Fiecare lucrător îşi va desfăşura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională şi instruirea sa, precum şi cu instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încît să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană şi nici alte persoane care ar putea fi afectate de acţiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului.

(2) Pentru realizarea dispoziţiilor alin.(1), lucrătorii sînt obligaţi:

a) să utilizeze corect maşinile, aparatele, uneltele, substanţele periculoase, echipamentele de transport şi alte mijloace de producţie;

b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecţie pus la dispoziţie şi, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;

c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecţie ale maşinilor, aparatelor, uneltelor, instalaţiilor, clădirilor şi altor construcţii, precum şi să utilizeze corect aceste dispozitive;

d) să comunice imediat angajatorului şi/sau lucrătorilor desemnaţi orice situaţie de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate şi sănătate, precum şi orice defecţiuni ale sistemelor de protecţie;

e) să aducă la cunoştinţă conducătorului locului de muncă şi/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei;

f) să coopereze cu angajatorul şi/sau cu lucrătorii desemnaţi, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerinţe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranţă şi nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului;

g) să însuşească şi să respecte instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă.

În conformitate cu pct.3 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005, prin accident de muncă se înţelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicaţie acută, leziuni corporale provocate de insecte şi animale, de calamităţi naturale etc.), ca urmare a acţiunii unui factor de risc (însuşire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producţie, mediu de muncă) şi care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacităţii de muncă ori la decesul salariatului, survenit:

a) în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu;

e) în timpul deplasării de la unitatea în care este încadrat salariatul, pînă la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unităţii, sau pînă la o altă unitate, şi invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligaţiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta şi pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;

În conformitate cu pct.5 din același Regulament, Accidentele de muncă şi accidentele în afara muncii (în continuare - accidente) se divizează în trei tipuri: b) accident grav - eveniment care a provocat vătămarea gravă a organismului salariatului, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit.

Astfel, instanța remarcă că, pentru a putea califica accidentul, ca accident de muncă, acesta trebuie să se producă într-un moment şi loc în care activitatea persoanei încadrate în muncă să se înscrie în raporturile ce se stabilesc în executarea atribuţiilor prevăzute în contractul de muncă, adică persoana să execute o sarcină de muncă. Din noţiunea accidentului de muncă, definită în Regulament, desprindem că, pentru ca un accident să fie calificat ca accident de muncă, trebuie să fie întrunite următoarele condiţii : - vătămarea violentă a organismului; - timpul şi locul producerii accidentului; - calitatea celui accidentat.

În conformitate cu pct.13 și 14 din Regulamentul menționat, Scopul cercetării accidentelor de muncă constă în clasificarea lor, determinarea circumstanţelor, cauzelor şi încălcărilor actelor normative şi altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaţilor, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative şi a măsurilor corespunzătoare întru prevenirea unor asemenea evenimente.

Accidentele grave şi mortale produse la locul de muncă se cercetează de inspectorii de muncă din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii, iar cele cu incapacitate temporară de muncă – de comisia angajatorului.

În cazul în care angajatorul nu are posibilitatea de a constitui o comisie de cercetare a accidentului, acesta va fi cercetat de Inspectoratul de Stat al Muncii.

În conformitate cu pct.26 și 29 din Regulamentul citat supra, Accidentele grave şi mortale vor fi cercetate de către Inspectoratul de Stat al Muncii, care va desemna inspectorii de muncă ce vor efectua cercetarea accidentelor fără a se preta influenţelor de orice fel. De la data emiterii dispoziţiei de cercetare

a accidentului, inspectorul de muncă va întocmi şi va semna, în termen de cel mult 30 zile (cu excepţia cazurilor care necesită expertize tehnice, situaţiilor în care Inspectoratul de Stat al Muncii poate prelungi termenul pînă la obţinerea documentelor necesare şi rezultatelor expertizelor), procesul-verbal de cercetare (conform anexei nr.2 la prezentul Regulament) pe blancheta cu antet a Inspectoratului de Stat al Muncii respective.

În cazul participării reprezentanţilor, specificaţi la punctele 15 şi 16 din prezentul Regulament, procesul - verbal va fi semnat şi de aceştia.

Iar pct.30 din același Regulament, stabilește că cercetarea accidentelor se va finaliza cu întocmirea dosarului de cercetare care va cuprinde:

a) procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă (în cazul accidentelor colective, procesul-verbal se va întocmi pentru fiecare accidentat);

b) procesul-verbal de cercetare a accidentului în afara muncii;

c) opiniile participanţilor la cercetarea accidentului (după caz);

d) declaraţiile accidentaţilor (dacă va fi posibil);

e) declaraţiile persoanelor care au obligaţia să asigure măsurile de protecţie a muncii la locul de muncă unde s-a produs accidentul;

f) declaraţiile martorilor oculari;

g) fotografii şi scheme ale locului unde s-a produs accidentul;

h) alte acte şi documente necesare pentru clarificarea circumstanţelor şi cauzelor ce au condus la producerea accidentului;

i) încheierea expertizei tehnice (dacă este necesară);

j) certificatul medical cu privire la caracterul vătămării violente a organismului accidentatului;

k) concluzia din raportul de expertiză medico-legală asupra cauzelor decesului accidentatului (în cazul accidentelor mortale).

Toate materialele din dosar vor fi paginate şi şnuruite.

Pct.31[1]. Dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanţe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză.

Din materialele cauzei rezultă că potrivit contractului individual de muncă nr.5394 din 29.10.2012 încheiat între SA „Bucuria” și Mocanu Victor, ultimul a fost angajat în calitate de lăcătuș cat.5 în secția Termo Energetică (STE) cu începere de la 01.11.2012 (f.5-7 din dosarul administrativ).

Prin ordinul SA „Bucuria” nr.98 din 26.04.2018, a fost aprobată noua ediție a Regulamentului „Cu privire la obligațiuni, drepturi și responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria” în domeniul Securității și Sănătății în Muncă (în continuare-Regulament). A stabili termenul de intrare în vigoare a prezentului Regulament -03.05.2018. Dlui N.Gamarț, șef secția securitate și sănătate în muncă a asigura șefii de secții și subdiviziuni, contra semnătură, cu extrase din acest Regulament, teremen-03.05.2018. Șefilor de secții și subdiviziuni a aduce la cunoștința personalului tehnmico-ingineresc, contra semnătură, obligațiunile funcționale de securitate și sănătate în muncă prevăzute de prezentul Regulament, termen – 07.05.2018 (f.45-59 din dosarul administrativ).

Prin ordinul SA „Bucuria” nr.270 din 27.12.2019, a fost numit în funcția de șef de secție producere nr.1 dl Patraș Victor de la 02.01.2020 (f.41 verso din dosarul administrativ).

Prin ordinul SA „Bucuria” nr.50 din 16.03.2021 a fost aprobată instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru „Lăcătuș reparație la instalațiile tehnologice”:ISSM-611-301-2021, (Cod CORM 723324). S-a aprobat instrucțiunea actualizată și modificată de securitate și sănătate în muncă „La

deplasarea pe teritoriu cât și în încăperile de producere auxiliare" ISSM-611-45-202. Șefii secțiilor de producere și auxiliare vor asigura îndeplinirea necondiționată și în volum deplin a exigențelor prezentei instrucțiuni. (f.d.37-41).

Potrivit fișei personale, Mocanu Victor a fost instruit în domeniul securității și sănătății în muncă (f.d.31-35).

Prin ordinul SA „Bucuria" nr.105/1-C din 14.06.2021, s-a numit în funcția de șef interimar secția termoenergetica, Veșca Rodica, maistru în aceiași secție, temporar pe perioada concediului de odihnă anual a dlui Stanciu Ștefan, de la 14.06.2021, cu salariu conform legislației în vigoare (f.d.36).

Potrivit extrasului din ordin al S.A. „Bucuria" nr.120-C din 06.07.2021, dlui Patraș Victor, șef secție (Atelier) de producție, Secția de producere nr.1/Aparatul administrativ al secției de producere nr.1 i s-a acordat concediu anual de la 08.07.2021 până la 08.08.2021 (f.d.15)

La 30.07.2021 de către Inspectoratul de Stat al Muncii a fost întocmit procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93 privind cercetarea accidentului de muncă grav, care s-a produs pe teritoriul adiacent al S.A. „Bucuria", hala de producere nr.1, în sectorul de producere „Varia" cu implicarea accidentatului Mocanu Victor, ce deținea funcția de lăcătuș instalator tehnica sanitară la data de 25,06.2021, în jurul orei 09:50.

Potrivit pct.6 din procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93 cu privire la descrierea detaliată a locului și circumstanțelor în care s-a produs accidentul, se constată : „*Accidentul grav suferit la data de 25 iunie 2021 de către lăcătușul instalator tehnica sanitară Mocanu Victor, angajat al SA, „Bucuria", a avut loc pe teritoriul adiacent al SA „Bucuria", hala de producere nr.1,în sectorul de producere „Varia". Locul producerii accidentului reprezintă sectorul de producere „Varia". De la intrare în sectorul de producere, în peretele de vizavi la o înălțime de 1,6 m este instalat un ventilator cu elice metalice, care are acces deschis. Ventilatorul din partea exterioară a peretelui este închis cu dispozitiv de protecție din plasă metalică și se află la o înălțime de 2.4 m (vezi schema și foto). Din documentele prezentate de întreprindere, declarațiile accidentatului Mocanu Victor, martorilor oculari Roșior Evsevi-sudor, Șarcaneanu Vitalie, Eremia Gheorghe- brigadir- lăcătus, persoanelor cu funcții de răspundere Stanciu Ștefan - șef STE, Veșca Rodica- maiștru STE și felcerului Tiganu Elena s-au constatat următoarele. Mocanu Victor a fost angajat la SA „Bucuria", în calitate lăcătuș instalator tehnica sanitară la data de 29.10.2012, conform contractului individual de muncă nr.5394 din 29.10.2012. Din declarația maistrului Veșca Rodica s-a stabilit, că pe 25.06.2021, dimineața, la ora 8:00 ea a dat sarcina de muncă lăcătușului Eremia Gheorghe, așa numitul brigadir, de a efectua lucrările planificate cu câteva zile în urmă și anume, instalarea suporturilor pentru țevi la linia de apă caldă și rece pentru hala de producere nr.1, situată în drum la intrare pe teritoriul adiacent fabricii, la o înălțime de aproximativ 4-5 m. Cum declară lăcătușii Eremia Gheorghe, Mocanu Victor și sudorii Sarcaneanu Vitalie, Roșior Evsei, pe data de 25.06.2021, Eremia Gh., așa numitul brigadir, după ce a primit sarcina de muncă de la maistrul Veșca Rodica de a instala suporturi pentru țevile liniei de apă caldă și rece care este instalată în partea exterioară a teritoriului adiacent a fabricii, lîngă hala de producere nr.1,, a dat indicații celor trei muncitori și sudori să îndeplinească lucrările menționate. Cum declară Mocanu Victor, Sarcanean Vitalie și Roșior Evsei, pe data de 25.06.2021, de dimineață ei au primit sarcina de muncă prin intermediul așa numitului brigadir Eremia Gheorghe, de a efectua lucrările susmenționate. În jurul orei 9.00 Mocanu V, Șarcanean V și Roșior E. au început lucrările susmenționate. Pentru a tăia suporturile din metal pentru țevi cei trei au hotărît să folosească mașina unghiulară. Pentru a conecta mașina unghiulară Mocanu Victor a propus să conecteze cablul prelungitorului la curentul electric la priza din hala de producere nr.1, folosind o gaură mică în plasa de protecție a ferestrei ventilatorului ce era instalat în aceiași hală, la o înălțime din exterior de 2.4 m. Mocanu Victor a plecat în hala de producere nr.1 pentru a conecta cablul*

prelungitorului la priza electrică. El a intrat la hala de producere, fără a fi oprit de cineva. Ajungînd la fața locului Mocanu V. i-a spus lui Sarcanean V. să transmită prin gaură în plasa metalică de protectie a ferestrei ventilatorului cablul prelungitorului. La moment ventilatorul se afla în funcțiune și avea acces deschis, fără dispozitiv de protecție. Mocanu Victor, care conform rezultatului analizei sîngelui la alcool nr.170 di 02.07.2021, la moment se afla în stare de ebrietate gravă, fără a-și da seama de pericol, astfel expunîndu-și în pericol propria persoană, a întins mâna dreaptă spre ventilator pentru a lua cablul prelungitorului și deoarece fiind sub influența băuturilor alcoolice, pierzînd orientarea a băgat mâna în zona de lucru a elicelor ventilatorului, ca rezultat fiind traumat. Sarcanean V. care a transmis furca prelungitorului lui Mocanu V., aflîndu-se lîngă ventilator a auzit un trosnet și a plecat spre Mocanu V. Ajungînd pe teritoriul adiacent al fabricii, Sarcanean V. l-a văzut pe Mocanu V care se ținea de mîna dreaptă sîngerîndă. Niște femei din hala de producere nr.1 imediat au chemat salvarea. Cum declară Tiganu Elena-felcer, pe 25.06.2021 la ora 9.50 ea a fost anunțată că în hala de producere nr.1 Mocanu V. a fost traumat și imediat s-a deplasat la fata locului, unde i-a acordat lui Mocanu V. primul ajutor medical și a chemat ambulanța. Totodată în timpul cercetării s-a constatat că maistrul Veșca Rodica, avînd obligația de a organiza lucrul în corespundere cu regulamentele tehnologice, admiterea și controlul personalului la locurile de muncă, în ziua de 25.06.2021 nu a efectuat acest lucru, astfel Mocanu V. fiind la locul de muncă sub influența băuturilor alcoolice. Șeful secției de producere Patras V, care a refuzat să dea careva declarații, fiind persoana responsabilă care asigură întreținerea în stare bună de funcționare a sistemelor de ventilație, dispozitivele și instalațiile de îngrădire și siguranță, a admis exploatarea ventilatorului fără dispozitiv de protecție, ceia ce a dus la producerea accidentului."

Potrivit pct.7.4 din proces-verbal, diagnoza vătămării organismului Amputația traumatică completă a degetului II mînii drepte la AIFP si degetul IIIIa la falanga proximală (plăgi scalpante deg.IV.mâinii drepte). Conform rezultatului analizei sîngelui la alcool nr.170 din 02.07.2021, în sîngele cet. Mocanu Victor s-a depistat 1,17g/l alcool etilic.

Potrivit pct.8 din procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93, s-a identificat persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul muncii ca fiind:

1) Mocanu Victor, lăcătuș instalator tehnica sanitară, care aflîndu-se sub influența băuturilor alcoolice, a hotărît să conecteze prelungitorul la curentul electric prin fereastra ventilatorului care se afla în funcțiune, astfel expunîndu-și în pericol propria persoană și a celorlalți colegi, prin ce a încălcat pct.1.8 din Instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă nr.45 la deplasarea, pe teritoriu cit și în încăperile de producere și auxiliare.

2) Veșca Rodica, maistru secția termoenergetică, care a efectuat insuficient controlul îndeplinirii lucrărilor de către lucrătorii din subordine, astfel Mocanu V aflîndu-se sub influența băuturilor alcoolice la locul de muncă, prin ce se încalcă pct.27.1; 27.6 din Cap.XXVII Maistrului din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi si responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18.

3) Patras V., șef secție de producere nr.1-care nu a asigurat întreținerea și exploatarea corespunzătoare a echipamentului de lucru, a admis exploatarea ventilatorului fără dispozitiv de protecție-prin ce se încalcă pct.14 din Cerințe Minime de securitate și sănătate aplicabile echipamentului de muncă din Hotărîrea Guvernului Nr. 603 din 11-08-2011 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă, pct.24.8 din.Cap.XXIV Șefului secției de producere din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi și responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18 (f.d.18-20).

Potrivit certificatului nr.01-8/965 din 28.06.2021, eliberat de Institutul de Medicină Urgentă, se certifică că accidentatului Mocanu Victor i-a fost stabilită diagnoza: Amputația traumatică completă a degetului II a mânii drepte la AIFP și degetul III la falanga proximală plăgi scalpante deg.IV mâinii drepte (f.d.29).

Potrivit rezultatului analizei sîngelui la alcool nr.170, eliberat de Institutul de Medicină Urgentă a cet. Mocanu Victor, conform probei nr.2421 din 25.06.2021 la ora 10:35, conține 1,17 g/l alcool etilic (f.d.20, f.26 verso din dosarul administrativ).

Astfel, instanța reține că în cadrul cercetării accidentului de muncă, prezente în dosarul administrativ, instanța a stabilit că potrivit contractului individual de muncă nr.5394 din 29.10.2012 încheiat între SA „Bucuria" și Mocanu Victor, ultimul a fost angajat în calitate de lăcătuș cat.5 în secția Termo Energetică (STE) cu începere de la 01.11.2012 (f.5-7 din dosarul administrativ).

Totodată, potrivit pct.9.1 din contractul individual de muncă, salariatul este obligat să îndeplinească obligațiile prevăzute în alin.(2) al art.9 din Codul muncii.

În context, art.9 alin.(2) din Codul muncii (în vigoare la momentul încheierii contractului individual de muncă) statua: Salariatul este obligat:

a) să-şi îndeplinească conştiincios obligaţiile de muncă prevăzute de contractul individual de muncă;

b) să îndeplinească normele de muncă stabilite;

c) să respecte cerinţele regulamentului intern al unităţii şi să poarte în permanenţă asupra sa permisul nominal de acces la locul de muncă, acordat de angajator;

d) să respecte disciplina muncii;

d1) să manifeste un comportament nediscriminatoriu în raport cu ceilalţi salariaţi şi cu angajatorul;

d2) să respecte dreptul la demnitate în muncă al celorlalţi salariaţi;

e) să respecte cerinţele de securitatea şi sănătatea în muncă;

f) să manifeste o atitudine gospodărească faţă de bunurile angajatorului şi ale altor salariaţi;

g) să informeze de îndată angajatorul sau conducătorul nemijlocit despre orice situaţie care prezintă pericol pentru viaţa şi sănătatea oamenilor sau pentru integritatea patrimoniului angajatorului;

h) să achite contribuţiile de asigurări sociale de stat obligatorii şi primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în modul stabilit;

i) să îndeplinească alte obligaţii prevăzute de legislaţia în vigoare, de contractul colectiv de muncă şi de convenţiile colective.

Potrivit fișei personale a salariatului Mocanu Victor, instructajul la locul de muncă periodic aferent securității și sănătății în muncă a avut loc la 02.06.2021 (f.d.33).

Instanța reține că, potrivit pct. 1.8 din Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă „La deplasarea pe teritoriu, precum și în încăperile de producere și auxiliare" nr. 45, aprobată prin ordinul S.A. „Bucuria" nr. 50 din 16.03.2021, angajații aflați în încăperile de producție, auxiliare, sanitar-sociale și pe teritoriul adiacent sunt obligați să respecte cerințele Regulamentului intern al întreprinderii. Totodată, norma prevede în mod expres că este interzis consumul băuturilor alcoolice și al drogurilor la locul de muncă, iar fumatul este permis doar în locurile special amenajate în acest scop (f.d. 39).

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 25.06.2021, în jurul orei 09:50, în momentul producerii accidentului de muncă, salariatul Mocanu Victor se afla la locul de muncă, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fiind în stare de ebrietate alcoolică. Această împrejurare este confirmată de rezultatul analizei sângelui pentru determinarea alcoolemiei nr. 170, eliberat de Institutul de Medicină Urgentă, potrivit

căruia proba nr. 2421, recoltată la 25.06.2021, ora 10:35, indica o concentrație de 1,17 g/l alcool etilic în sânge (f.d. 20 și f.d. 26 verso din dosarul administrativ).

În aceste condiții, instanța constată că autoritatea publică pârâtă a reținut în mod întemeiat, la pct. 8 subpct. 1) din procesul-verbal nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, că salariatul Mocanu Victor, lăcătuș-instalator tehnică sanitară în cadrul S.A. „Bucuria", aflându-se sub influența băuturilor alcoolice, a încercat să conecteze un prelungitor la sursa de energie electrică prin fereastra ventilatorului aflat în funcțiune, expunându-și astfel propriei persoane și colegilor un risc sporit de accidentare, încălcând prevederile pct. 1.8 din Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă nr. 45.

Cu referire la dezacordul reclamantei în privința pct.8 subpct. 2) și 3) din procesul-verbal nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, instanța reține că Inspectoratul de Stat al Muncii a constatat: 2) Veșca Rodica, maistru secția termoenergetică, care a efectuat insuficient controlul îndeplinirii lucrărilor de către lucrătorii din subordine, astfel Mocanu V aflîndu-se sub influența băuturilor alcoolice la locul de muncă, prin ce se încalcă pct.27.1; 27.6 din Cap.XXVII Maistrului din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi si responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18.

La caz, instanța reține că potrivit pct.6 din procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93 cu privire la descrierea detaliată a locului și circumstanțelor în care s-a produs accidentul, se constată: „Accidentul grav suferit la data de 25 iunie 2021 de către lăcătușul instalator tehnica sanitară Mocanu Victor, angajat al SA, „Bucuria", a avut loc pe teritoriul adiacent al SA „Bucuria", hala de producere nr.1,în sectorul de producere „Varia". Locul producerii accidentului reprezintă sectorul de producere „Varia". De la intrare în sectorul de producere, în peretele de vizavi la o înălțime de 1,6 m este instalat un ventilator cu elice metalice, care are acces deschis. Ventilatorul din partea exterioară a peretelui este închis cu dispozitiv de protecție din plasă metalică și se află la o înălțime de 2.4 m..

În context, instanța reține că potrivit ordinului SA „Bucuria" nr.105/1-C din 14.06.2021, s-a numit în funcția de șef interimar secția termoenergetica, Veșca Rodica, maistru în aceiași secție, temporar pe perioada concediului de odihnă anual a dlui Stanciu Ștefan, de la 14.06.2021, cu salariu conform legislației în vigoare (f.d.36).

Potrivit explicațiilor dnei Veșca Rodica în cadrul cercetării accidentului de muncă, a declarat că : fiind în funcție de maistru STE, la momentul accidentului îl înlocuia pe dl Stanciu,...în dimineața de 25.06.2021, venind la lucru, a văzut că locul de lucru planificat pentru această zi era îngrădit conform instrucțiunilor de lucru...La ora 8:00 dimineața la volantă a dat indicațiile brigadierului d-nul Gheorghe Eremia de a se face lucrările planificate pe linia dată, făcînd instructaj... După volantă au fost au fost sudorii la mine: dl.Sarcanean V și d-ul Roșior E, după electrozi, le-am mai făcut instruire înainte de lucru și le-am spus să fie atenți și să respecte totul după fișa de instruire, iar dl Mocanu Victor a venit după prelungitor de care dădusem comandă cu o săptămână înainte la secția electrică pentru aceste lucrări și i-am spus să se ducă să-l ea de la secția electrică...(f.15 din dosarul administrativ).

Potrivit capitolul XXVII din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi și responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul Securității și Sănătății în Muncă MP-611-18, Maistrul (conducătorul lucrărilor) controlează lucrul în corespundere cu regulamentele tehnologice, regimurile, autorizațiile de muncă, aduce la cunoștință salariaților procedeele de muncă și controlează îndeplinirea lor.

Respectiv, instanța apreciază ca neîntemeiate argumentele reclamantei potrivit cărora Inspectoratul de Stat al Muncii ar fi interpretat eronat atribuțiile funcționale ale dnei Veșca Rodica, reținând în sarcina acesteia exercitarea insuficientă a controlului asupra lucrătorilor din subordine.

Or, din ordinul nr. 105/1-C din 14.06.2021 rezultă că, la data producerii accidentului, Veșca Rodica exercita temporar atribuțiile șefului secției termoenergetice, iar din propriile sale explicații rezultă că aceasta a organizat activitatea de muncă în dimineața zilei de 25.06.2021, a participat la volanta de lucru, a transmis indicații brigadierului Gheorghe Eremia privind executarea lucrărilor planificate, a efectuat instructajul lucrătorilor. Aceste împrejurări confirmă că exercita atribuții de organizare și coordonare a activității lucrătorilor din subordine.

Totodată, potrivit Capitolului XXVII din Regulamentul cu privire la obligațiunile, drepturile și responsabilitățile lucrătorilor S.A. „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18, maistrul (conducătorul lucrărilor) are obligația de a controla desfășurarea lucrărilor în conformitate cu regulamentele tehnologice și de a supraveghea respectarea de către salariați a procedeelor de lucru și a normelor de securitate și sănătate în muncă.

În aceste condiții, împrejurarea că sarcina concretă de lucru a fost transmisă lucrătorilor prin intermediul brigadierului Gheorghe Eremia nu exonerează maistrul de obligația de supraveghere și control asupra modului de executare a lucrărilor și nici de obligația de a preveni admiterea la muncă a unui salariat aflat sub influența băuturilor alcoolice. Delegarea unor activități operative către brigadier nu echivalează cu transferul responsabilității privind asigurarea respectării normelor de securitate și sănătate în muncă.

Prin urmare, instanța constată că autoritatea publică pârâtă a reținut în mod întemeiat că Veșca Rodica nu a exercitat în mod corespunzător obligațiile de control și supraveghere ce îi reveneau potrivit funcției exercitate și regulamentelor interne aplicabile.

Cu referire la dezacordul reclamantei privind constatarea consemnată la pct. 8 subpct. 3) din procesul-verbal nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, prin care s-a reținut că Patraș V., șef al secției de producere nr. 1, nu a asigurat întreținerea și exploatarea corespunzătoare a echipamentului de muncă, admițând exploatarea ventilatorului fără dispozitiv de protecție, cu încălcarea pct. 14 din Cerințele minime de securitate și sănătate aplicabile echipamentului de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 603 din 11.08.2011, precum și a pct. 24.8 din Capitolul XXIV al Regulamentului cu privire la obligațiunile, drepturile și responsabilitățile lucrătorilor S.A. „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18, instanța reține următoarele.

Prin ordinul SA „Bucuria" nr.270 din 27.12.2019, a fost numit în funcția de șef de secție producere nr.1 dl Patraș Victor de la 02.01.2020 (f.41 verso din dosarul administrativ).

Potrivit pct.14 din CERINŢE MINIME GENERALE de securitate şi sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă, Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.603 din 11 august 2011, Dacă există riscul producerii de accidente prin contactul mecanic cu piesele mobile ale echipamentului de muncă, acestea trebuie prevăzute cu dispozitive de protecţie care să împiedice accesul în zonele periculoase sau să oprească mişcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase.

Potrivit pct.15 din CERINŢE MINIME GENERALE de securitate şi sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă, Dispozitivele de protecţie trebuie:

1) să fie de construcţie robustă;

2) să nu genereze riscuri profesionale suplimentare;

3) să nu poată fi înlăturate cu uşurinţă sau scoase din starea de funcţionare;

4) să fie situate la o distanţă suficientă faţă de zona periculoasă;

5) să nu limiteze mai mult decît este necesar observarea ciclului de lucru;

6) să permită intervenţiile necesare pentru montarea sau înlocuirea pieselor şi pentru lucrările de întreţinere, limitînd accesul numai în zona unde se desfăşoară activitatea sau trebuie realizată lucrarea, dacă este posibil, fără demontarea dispozitivelor de protecţie.

La fel, potrivit pct.24.8, Capitolului XXIV din Regulamentul cu privire la obligațiunile, drepturile și responsabilitățile lucrătorilor S.A. „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18, Șeful secției de producere asigură întreținerea în stare bună de funcționare sistemele de ventilație și dispozitivele, instalațiile de îngrădire și siguranță, de control automat și prezența sistemelor de legare la pământ, a mijloacelor antiincendiu (f.57 verso din dosarul administrativ).

Din descrierea locului producerii accidentului, precum și pozele anexate la materialele cauzei (f.d. 22-28), rezultă că ventilatorul avea dispozitiv de protecție doar pe partea exterioară a peretelui, în timp ce partea interioară, accesibilă lucrătorilor din sectorul de producere, era lipsită de un asemenea dispozitiv, împrejurare care a permis accesul direct al salariatului Mocanu Victor la elementele aflate în mișcare. Această stare de fapt corespunde constatării Inspectoratului de Stat al Muncii privind exploatarea echipamentului fără dispozitiv de protecție pe partea accesibilă lucrătorilor.

Respectiv, instanța constată că dispozitivul de protecție de pe peretele exterior într-adevăr avea o gaură (f.25), însă contrar afirmațiilor reprezentantului reclamatului, se observă că ventilatorul nu are instalat nici un dispozitiv de protecție pe partea interioară a încăperii din sectorul de producere, anume în locul unde a avut loc accidentul de muncă (f.d.26).

În acest context, instanța apreciază ca neîntemeiate argumentele reprezentantului reclamantei potrivit cărora lucrările planificate urmau să fie executate în afara secției de producere, astfel încât Mocanu Victor nu ar fi avut niciun motiv să se deplaseze, fără învoire, în interiorul sectorului de producere unde era amplasat ventilatorul.

Or, din materialele cauzei rezultă că accidentul s-a produs tocmai în incinta sectorului de producere „Varia", iar împrejurările care l-au determinat pe Mocanu Victor să ajungă în acel loc nu înlătură obligația angajatorului de a asigura exploatarea în condiții de securitate a echipamentelor de muncă existente în incintă. Existența unei eventuale abateri disciplinare sau a unei conduite imprudente din partea salariatului nu exclude obligația persoanelor cu funcții de conducere de a asigura conformitatea echipamentelor de muncă cu cerințele minime de securitate și sănătate în muncă și nici nu înlătură răspunderea pentru nerespectarea acestor obligații.

Prin urmare, faptul că Mocanu Victor s-a deplasat într-o zonă în care nu urma să execute lucrările planificate nu este de natură să infirme constatarea Inspectoratului de Stat al Muncii referitoare la exploatarea ventilatorului fără dispozitivul de protecție prevăzut de normele de securitate și sănătate în muncă și nici să exonereze persoana responsabilă de întreținerea și exploatarea echipamentului de obligațiile ce îi reveneau potrivit legii și regulamentelor interne.

Cu referire la argumentele reclamantei potrivit cărora procesul-verbal nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021 ar fi fost întocmit cu încălcarea dreptului la apărare al lui Patraș Victor, pe motiv că acesta s-ar fi aflat în concediu de odihnă anual și nu ar fi fost audiat în cadrul cercetării accidentului de muncă, instanța apreciază ca fiind neîntemeiate din următoarele motive.

Împrejurarea că Patraș Victor s-a aflat în concediu de odihnă în perioada 08.07.2021–08.08.2021 nu demonstrează, prin ea însăși, imposibilitatea obiectivă a organului de cercetare a accidentului de muncă de a solicita explicații sau informații și nici nu dovedește că acesta ar fi manifestat intenția de a participa la cercetare și i-ar fi fost refuzată această posibilitate. De asemenea, reclamanta nu a prezentat probe din care să rezulte că Patraș Victor a solicitat să fie audiat ori că ar fi încercat să prezinte explicații care nu au fost primite de Inspectoratul de Stat al Muncii.

În context, potrivit pct. 17 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005, persoanele desemnate să cerceteze accidentele de muncă au dreptul să pună întrebări și să ia declarații de la persoanele cu funcții de răspundere.

Această dispoziție conferă organului de cercetare o prerogativă în vederea stabilirii circumstanțelor accidentului, însă nu instituie obligația ca procesul-verbal să fie întocmit exclusiv după audierea tuturor persoanelor implicate și nici nu prevede sancțiunea nulității cercetării în lipsa unei asemenea declarații.

La fel, potrivit pct.18 din același Regulament, prevede că fiecare participant la cercetarea unui accident, pe parcursul desfăşurării acesteia, în prezenţa inspectorului de muncă, are dreptul să pună întrebări persoanelor cu funcţii de răspundere, salariaţilor, persoanelor ce deţin informaţii referitoare la accident, să înainteze propuneri şi, după caz, să-şi expună în scris opinia privind circumstanţele, cauzele producerii accidentului şi despre persoanele care au încălcat actele normative şi alte reglementări, ce au condus la producerea accidentului. Opinia va fi înaintată persoanelor care cercetează evenimentul spre a fi inclusă în dosarul de cercetare.

Totodată, instanța reține că concluziile Inspectoratului de Stat al Muncii referitoare la încălcările reținute în sarcina lui Patraș Victor nu au fost fundamentate exclusiv pe lipsa unei declarații din partea acestuia, ci pe ansamblul materialului probator administrat în cadrul cercetării, inclusiv examinarea locului producerii accidentului, documentele interne ale angajatorului, fotografiile, explicațiile altor persoane și actele privind atribuțiile funcționale ale persoanelor responsabile.

Mai mult, reclamanta nu a indicat în mod concret ce împrejurări de fapt sau ce probe relevante ar fi putut invoca Patraș Victor dacă ar fi fost audiat și în ce măsură acestea ar fi fost de natură să schimbe concluziile cercetării. Or, potrivit principiului influenței asupra soluției, o eventuală neregularitate procedurală poate conduce la anularea actului administrativ numai dacă aceasta este aptă să influențeze conținutul actului sau să aducă atingere efectivă drepturilor persoanei vizate. Simpla invocare formală a pretinsei neaudieri nu este suficientă pentru a demonstra existența unei asemenea vătămări.

În consecință, instanța apreciază că argumentele reclamantei referitoare la încălcarea dreptului la apărare și a prevederilor constituționale invocate nu sunt de natură să demonstreze nelegalitatea procesului-verbal contestat și nu justifică anularea acestuia.

La fel, instanța constată că S.A. „Bucuria” este reclamanta, nu Patraș Victor. Așadar, societatea nu poate invoca, în principiu, încălcarea unui drept procedural care aparține unei alte persoane.

Deși reclamanta susține că ISM nu a stabilit circumstanțele și cauzele producerii accidentului de muncă pe deplin, instanța reține că procesul-verbal contestat descrie locul, timpul, contextul și succesiunea operațiunilor care au precedat accidentul, fiind indicat : locul producerii – teritoriul adiacent al SA „Bucuria”, hala de producere nr.1 în sectorul de producere „Varia”; clasificarea circumstanțelor care au condus la producerea accidentului-prinderea, lovirea sau strivirea de mașini și utilaje în funcțiune; starea locului și elemente constatate vizual prin: poze, schemă, poziția persoanelor implicate în accident, precum și a acidentatului, declarațiile persoanelor audiate: sudorul S.A. „Bucuria”-Șarcaneanu Vitalie, persoana accidentată-Mocanu Victor; brigadir-lăcătuș Eremia Gheorghe, sudorul -Roșior Evsev, maistru STE-Veșca Rodica, șef STE -Stanciu Ștefan, felcerului-Țiganu Elena.

Mai mult, în procesul-verbal este explicat mecanismul producerii accidentului : ventilatorul se afla în funcțiune și avea acces deschis, fără dispozitiv de protecție iar Mocanu Victor, care conform rezultatului analizei sîngelui la alcool nr.170 di 02.07.2021, la moment se afla în stare de ebrietate gravă, fără a-și da seama de pericol, astfel expunîndu-și în pericol propria persoană, a întins mâna dreaptă spre ventilator pentru a lua cablul prelungitorului și deoarece fiind sub influența băuturilor alcoolice, pierzînd orientarea a băgat mâna în zona de lucru a elicelor ventilatorului, ca rezultat fiind traumat.

În ceea ce privește cauzele producerii accidentului, procesul-verbal stabilește o logică consecventă ce vizează : preznța la lucru sub influența alcoolului. Expunerea, înafara sarcinilor de muncă prin deplasare/staționare în locuri/zone cu pericol permanent/temporar. Nerespectarea normelor de securitate și sănătate în muncă.

Prin urmare, procesul-verbal conține atât descrierea factologică, cât și calificarea cauzală și raționamentul de legătură între conduita reținută și rezultat.

Reclamanta invocă și pune în prim-plan vinovăția exclusivă a salariatului, susținând că acesta se afla în stare de ebrietate la locul de muncă și că a pătruns, din proprie inițiativă, în zona în care s-a produs accidentul de muncă, accentuând astfel culpa preponderentă a persoanei accidentate.

Instanța reține însă că procesul-verbal contestat nu neagă existența unor încălcări ale actelor legislative și ale altor acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă imputabile salariatului Mocanu Victor. Totodată, acesta constată și încălcări ale obligațiilor ce revin angajatorului, astfel încât conduita neconformă a salariatului nu este de natură să exonereze angajatorul de răspunderea pentru nerespectarea obligațiilor legale privind asigurarea securității și sănătății în muncă.

În acest context, procesul-verbal reține lipsa instalării unui dispozitiv de securitate/protecție la peretele anterior al încăperii, măsură destinată prevenirii accesului în zona periculoasă și evitării producerii accidentelor de muncă. Or, această omisiune reprezintă o încălcare imputabilă persoanelor responsabile de organizarea și asigurarea securității muncii, cu atât mai mult cu cât în zona respectivă putea avea acces orice salariat.

În același timp, instanța constată că procesul-verbal este întocmit pe baza unor acte și explicații din dosarul de cercetare, inclusiv instrucțiuni interne de instruire, iar reclamanta nu a demonstrat, prin probe concludente, că elementele factuale reținute ar fi contrazise de alte mijloace de probă care să răstoarne concluziile actului administrativ individual.

Prin urmare, instanța constată că procesul-verbal contestat a fost emis de autoritatea competentă, cu respectarea cadrului normativ aplicabil, fiind suficient motivat prin descrierea circumstanțelor de fapt, indicarea cauzelor producerii accidentului și identificarea persoanelor cărora le-au fost imputate încălcările constatate. Criticile formulate de reclamantă urmăresc, în esență, reevaluarea vinovăției exclusive a fostului salariat și a oportunității concluziilor la care a ajuns autoritatea în cadrul cercetării accidentului de muncă, aspecte care exced limitelor controlului de legalitate exercitat de instanță asupra actului administrativ contestat. În consecință, instanța apreciază aceste susțineri ca fiind neîntemeiate.

Reclamanta S.A. „Bucuria” solicită cercetarea suplimentară a accidentului de muncă produs la 25.06.2021.

În context, se reține că potrivit pct.31^1 din Regulamentul privind modul de cercetare a accideelor de muncă aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005, dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanţe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză.

În speță, instanța constată că reclamanta nu a demonstrat existența unor erori esențiale în desfășurarea cercetării accidentului și nici nu a invocat ori probat apariția unor circumstanțe noi, necunoscute la momentul efectuării cercetării inițiale, care ar fi de natură să impună reluarea ori completarea acesteia. Argumentele invocate de reclamantă reprezintă, în realitate, o reiterare a dezacordului față de concluziile autorității și o interpretare diferită a probelor administrate, fără a evidenția existența unor vicii ale cercetării ori a unor elemente de fapt noi în sensul pct. 31^1 din Regulament.

În aceste condiții, instanța apreciază că nu sunt întrunite condițiile legale pentru dispunerea unei cercetări noi sau suplimentare a accidentului de muncă, motiv pentru care această solicitare este neîntemeiată.

Prin urmare, instanța reține că reclamanta nu a demonstrat că partea contestată din procesul-verbal este lipsită de suport factual sau este nemotivată, iar argumentele aduse în susținerea poziției nu răstoarnă elementul central reținut, și anume încălcarea prevederilor actelor legislative și altor acte normative din domeniul muncii de către: 2) Veșca Rodica, maistru secția termoenergetică, care a efectuat insuficient controlul îndeplinirii lucrărilor de către lucrătorii din subordine, astfel Mocanu V aflîndu-se sub influența băuturilor alcoolice la locul de muncă, prin ce se încalcă pct.27.1; 27.6 din Cap.XXVII Maistrului din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi si responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18 și

3) Patras V., șef secție de producere nr.1-care nu a asigurat întreținerea și exploatarea corespunzătoare a echipamentului de lucru, a admis exploatarea ventilatorului fără dispozitiv de protecție-prin ce se încalcă pct.14 din Cerințe Minime de securitate și sănătate aplicabile echipamentului de muncă din Hotărîrea Guvernului Nr. 603 din 11-08-2011 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă, pct.24.8 din.Cap.XXIV Șefului secției de producere din Regulamentul cu privire la obligațiuni, drepturi și responsabilități ale lucrătorilor SA „Bucuria" în domeniul securității și sănătății în muncă MP-611-18.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Prin urmare, instanța constată că Procesul-Verbal nr. C-2021-PVA-93 din 30.07.2021 în partea pct. 8 alin.2) și alin.3) contestată de reclamantă, a fost emisă cu respectarea cerințelor procedurale și materiale aplicabile, fiind motivat și întemeiat pe circumstanțele cauzei, motiv pentru care acțiunea reclamantei urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către SA „Bucuria" împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoane terțe : Mocanu Victor, Veșca Rodica, Patraș Victor, cu privire la anularea parțială a actului administrativ - procesul-verbal nr.C-2021-PVA-93 din 30.07.2021, în partea pct. 8 alin.2) și alin.3), ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru
Copia corespunde originalului